

ΜΟΡΦΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ Ι

Κείμενα μουσικών παραδειγμάτων
(στην πρωτότυπη γλώσσα και σε ελληνική μετάφραση)

B08. Georg Friedrich Händel, *Hercules*, HWV 60 (1744): χορωδιακό “Jealousy, infernal pest”
(Β΄ πράξη, 3η σκηνή)

Jealousy, infernal pest!	Ζήλια, διαβολική κατάρα!
Tyrant of the human breast!	Τύραννε του ανθρώπινου στήθους!
How from slightest causes bred	Πώς από τις πλέον ανεπαίσθητες αιτίες γεννημένη
Dost thou lift thy hated head!	κατορθώνεις να υψώνεις το μισητό σου κεφάλι!
Trifles, light as floating air,	Ασημαντότητες, ανάλαφρες σαν τον πλανώμενο αέρα,
Strongest proofs to thee appear.	σε εσέ φαντάζουν αδιάσειστες αποδείξεις.

B17. Johann Sebastian Bach, *Τα κατά Ιωάννην Πάθη*, BWV 245 (7 Απριλίου 1724):
χορωδιακό “Lasset uns den nicht zerteilen” (αρ. 27b)

Lasset uns den nicht zerteilen, sondern darum lösen, wes er sein soll.	Μη σχίσωμεν αὐτόν, ἀλλὰ λάχωμεν περὶ αὐτοῦ τίνος ἔσται. [<i>Κατά Ιωάννην</i> , ιθ΄, 24]
	Στρατιώτες: Ἀς μην τον σκίσουμε [τον χιτόνα του Εσταυρωμένου], ἀλλά ας ρίξουμε κλήρο για το σε ποιόν θα ανήκει αὐτός.

B25. Wolfgang Amadeus Mozart, *Requiem*, σε ρε-ελάσσονα, KV 626 (1791): II. Kyrie

Kyrie eleison, Christe eleison.   Ἰ   Κύριε ἐλέησον, Χριστέ ἐλέησον.

Γ01-04. Χορικό “Vater unser im Himmelreich”

Vater unser im Himmelreich, Der du uns alle heißest gleich Brüder sein und dich rufen an Und willst das Beten von uns hab'n, Gib, daß nicht bet' allein der Mund, Hilf, daß es geh' von Herzensgrund.	Πατέρα μας στον ουρανό, εσύ που μας καλείς όλους εξίσου να είμαστε αδέρφια και να σε επικαλούμαστε και θέλεις να σου απευθύνουμε τις προσευχές μας, δώσε, ώστε να μην προσεύχεται μόνο το στόμα μας, βοήθησέ μας, ώστε αυτή [η προσευχή] να προέρχεται από τα βάθη της καρδιάς μας.
--	---

Γ05-06. Χορικό “Nun komm, der Heiden Heiland”

Nun komm, der Heiden Heiland, Der Jungfrauen Kind erkannt, Dess sich wundert alle Welt: Gott solch' Geburt ihm bestellt.	Έλα τώρα, σωτήρα των εθνικών [ειδωλολατρών], που έγινε γνωστός ως το παιδί της Παρθένου, γεγονός που καταπλήσσει όλον τον κόσμο: τέτοια γέννηση όρισε ο Θεός γι' αυτόν.
---	--

Γ07-08. Χορικό “Wie schön leuchtet der Morgenstern”

Wie schön leuchtet der Morgenstern
Voll Gnad' und Wahrheit von dem Herrn,
Die süße Wurzel Jesse!
Du Sohn David aus Jakobs Stamm,
Mein König und mein Bräutigam,
Hast mir mein Herz besessen,
Lieblich,
Freundlich,
Schön und herrlich, groß und ehrlich,
Reich von Gaben,
Hoch und sehr prächtig erhaben!

Πόσο όμορφα λάμπει ο αυγερινός,
πλήρης του ελέους και της αλήθειας του Κυρίου,
της γλυκιάς ρίζας του Ιεσσαί!
Συ, υιέ του Δαβίδ από το γένος του Ιακώβ,
βασιλιά μου και νυμφίε μου,
έχεις καταλάβει την καρδιά μου,
τερπνά,
φιλικά,
όμορφα και εξαισία, μεγάλως και ειλικρινώς,
με αφθονία χαρισμάτων,
σε υψηλό και υπέρλαμπρο μεγαλείο!

Γ07. Johann Sebastian Bach, *Wer da gläubet und getauft wird*, καντάτα για την εορτή της Αναλήψεως του Κυρίου [Christi Himmelfahrt], BWV 37 (18 Μαΐου 1724): III. Χορικό (“Herr Gott Vater, mein starker Held”) για σοπράνο, άλτο και συνεχές βάσιμο

Herr Gott Vater, mein starker Held!
Du hast mich ewig vor der Welt
In deinem Sohn geliebet.
Dein Sohn hat mich sich selbst vertraut,
Er ist mein Schatz, ich bin sein' Braut,
Sehr hoch in ihm erfreuet.
Eya,
Eya!
Himmlisch Leben wird er geben mir dort oben;
Ewig soll mein Herz ihn loben.

Κύριε Θεέ Πατέρα, κραταιέ μου ήρωα!
Αιώνια με αγάπησες ενώπιον του κόσμου
στο πρόσωπο του υιού σου.
Ο υιός σου με έκανε να τον εμπιστευθώ,
είναι ο θησαυρός μου, είμαι η μνηστή του,
ανυπέβλητα ευαρεστημένη με αυτόν.
Τί χαρά,
τί χαρά!
Ουράνια ζωή θα μου δώσει εκεί πάνω·
αιώνια οφείλει να τον μεγαλύνει η καρδιά μου.

Γ09-10. Χορικό “Befiehl du deine Wege” / “Herzlich tut mich verlangen”

Herzlich tut mich verlangen
Nach einem sel'gen End,
Weil ich hier bin umfangen
Mit Trübsal und Elend.
Ich hab Lust abzuschneiden
Von dieser argen Welt,
Sehn mich nach ew'gen Freuden,
O Jesu, komm nur bald!

Εγκαρδίως ποθώ
ένα μακάριο τέλος,
διότι εδώ βρίσκομαι περιστοιχισμένος
από θλίψη και δυστυχία.
Έχω την επιθυμία να αποχωρισθώ
τούτο τον οικτρό κόσμο,
λαχταρώ τις αιώνιες χαρές,
ω Ιησού, άμποτε να έλθεις σύντομα!

Γ09. Johann Sebastian Bach, *Sehet, wir gehn hinauf gen Jerusalem*, καντάτα για την Κυριακή της Τυροφάγου [Quinquagesima ή “Estomihi”], BWV 159 (27 Φεβρουαρίου 1729): II. Ντουέττο / άρια με χορικό (“Ich folge dir nach / Ich will hier bei dir stehen”) για άλτο, σοπράνο και συνεχές βάσιμο

<p>Ich folge dir nach <i>Ich will hier bei dir stehen,</i> Durch Speichel und Schmach; <i>Verachte mich doch nicht!</i> Am Kreuz will ich dich noch umfassen. <i>Von dir will ich nicht gehen,</i> <i>Bis dir dein Herze bricht.</i> Dich lass' ich nicht aus meiner Brust, <i>Wenn dein Haupt wird erblassen</i> <i>Im letzten Todesstoß,</i> Und wenn du endlich scheiden musst, <i>Alsdann will ich dich fassen</i> Sollst du dein Grab in mir erlangen. <i>In meinen Arm und Schoß.</i></p>	<p>Σε ακολουθώ <i>Εδώ κοντά σου θέλω να σταθώ,</i> μέσα από φτυσιές και ύβρεις· <i>μακάρι να μην με περιφρονήσεις!</i> και στον σταυρό ακόμη θα σε αγκαλιάζω. <i>Δεν θέλω να φύγω από σένα,</i> <i>έως ότου η καρδιά σου διαρραγεί.</i> Δεν σε αφήνω από το στήθος μου, <i>Όταν η κεφαλή σου γίνει χλωμή</i> <i>στο ύστατο πλήγμα του θανάτου,</i> και όταν τελικά θα πρέπει να απέλθεις, <i>ευθύς τότε θέλω να σε πάρω</i> το μνήμα σου εντός μου θα εύρεις. <i>στην αγκάλη και στον κόρφο μου.</i></p>
--	---

Γ11-12. Χορικό “Aus tiefer Not schrei ich zu dir”

<p>Aus tiefer Not schrei ich zu dir, Herr Gott, erhö'r mein Rufen; Dein gnädig Ohr neig her zu mir Und meiner Bitt sie öffne! Denn so du willst das sehen an, Was Sünd und Unrecht ist getan, Wer kann, Herr, vor dir bleiben?</p>	<p>Από βαθιά οδύνη κραύγασα προς σε, Κύριε Θεέ, εισάκουσε το κάλεσμά μου· το φιλεύσπλαγχο αυτί σου τείνε προς εμείς και άνοιξέ το στην παράκλησή μου! Διότι έτσι και θελήσεις να εξετάσεις τί αμαρτίες και αδικίες έχουν γίνει, ποιός μπορεί τότε, Κύριε, να απομείνει ενώπιόν σου;</p>
--	---

Δ01. Jan Pieterszoon Sweelinck, *Mein junges Leben hat ein End'* [6 παραλλαγές επάνω στο λαϊκό τραγούδι “Η νεαρή (σύντομη) ζωή μου έχει ένα τέλος”], SwWV 324

<p>Mein junges Leben hat ein End', Mein' Freud' und auch mein Leid; Mein' arme Seele soll behend Scheiden von meinem Leib. Mein Leben kann nicht länger stehn, Es ist schwach, es muß vergehn, Es fährt dahin mein Leid.</p>	<p>Η νεαρή (σύντομη) ζωή μου έχει ένα τέλος, η χαρά μου καθώς και ο πόνος μου· η ταλαίπωρη ψυχή μου σβέλτα θε να αποχωρισθεί από το σώμα μου. Η ζωή μου δεν μπορεί να διαρκέσει παραπάνω, είναι αδύναμη, πρέπει να χαθεί, προς τα εκεί διαβαίνει και ο πόνος μου.</p>
--	---

Δ02. Claudio Monteverdi, *L'incoronazione di Poppea* [*Η στέψη της Ποππαίας*], SV 308 (1642): τελικό ντουέττο Ποππαίας και Νέρωνος, “Pur ti miro, pur ti godo”

Poppea: Pur ti miro,		Ποππαία: Καθώς σε κοιτώ,
	<i>Nerone: Pur ti godo,</i>	<i>Νέρων: Καθώς σε χαίρομαι,</i>
Pur ti stringo,		καθώς σε σφίγγω,
	<i>Pur t'annodo,</i>	<i>καθώς σ' αγκαλιάζω,</i>
Più non peno,		δεν υποφέρω πια,
	<i>Più non moro,</i>	<i>δεν πεθαίνω πια,</i>
O mia vita, o mio tesoro.		Ω ζωή μου, ω θησαυρέ μου.
Io son tua,		Είμαι δική σου,
	<i>Tuo son io,</i>	<i>Δικός σου είμαι,</i>
Speme mia dillo, di,		πες το ελπίδα μου, πες το!
	<i>L'idol mio tu sei pur,</i>	<i>το είδωλό μου είσαι το αγνό,</i>
Sì, mio ben,		Ναι, καλέ μου,
	<i>Sì, mio cor,</i>	<i>ναι, καρδιά μου,</i>
Mia vita, sì.		ζωή μου, ναι.

Δ03. Henry Purcell, *Dido and Aeneas* [*Διδώ και Αινείας*], Z. 626 (1688): θρήνος της Διδούς, “When I am laid in earth”

When I am laid in earth,	Όταν θα κείτομαι στην γη,
May my wrongs create	είθε τα σφάλματά μου να μην δημιουργούν
No trouble in thy breast;	έγνοιες στο στήθος σου·
Remember me, but ah! forget my fate.	να με θυμάσαι, αλλά αχ!, λησμόνησε την μοίρα μου.

Δ04. Georg Böhm, *Wer nur den lieben Gott läßt walten*, χορική παρτίτα

Wer nur den lieben Gott läßt walten	Όποιος μονάχα στον αγαπητό Θεό εναποθέτει την εξουσία
Und hoffet auf ihn allezeit,	και ελπίζει πάντοτε σε εκείνον,
Den wird er wunderlich erhalten	τούτον θαυμαστά θε να τον προστατεύει εκείνος
In allem Kreuz und Traurigkeit.	σε κάθε σταυρό και θλίψη.
Wer Gott, dem Allerhöchsten, traut,	Όποιος τον Θεό, τον Παντοδύναμο, εμπιστεύεται,
Der hat auf keinen Sand gebaut.	δεν έχει στηριχθεί πάνω σε άμμο.

Δ11. Joseph Haydn, *Κουαρτέττο εγχόρδων σε Ντο-μείζονα*, opus 76 αρ. 3 / Hob. III: 77 (1797): II. Poco adagio [παραλλαγές επάνω στον ύμνο “Gott erhalte Franz, den Kaiser”]

Gott erhalte Franz, den Kaiser,	Ο θεός ας προστατεύει τον αυτοκράτορα Φραγκίσκο,
Unsern guten Kaiser Franz!	τον καλό μας αυτοκράτορα Φραγκίσκο!
Lange lebe Franz, der Kaiser,	Επί μακρόν ας ζει ο αυτοκράτορας Φραγκίσκος
In des Glückes hellstem Glanz!	στην πιο αγλαή λάμψη της ευδαιμονίας!
Ihm erblühen Lorbeerreiser,	Ας ανθίζουν γι' αυτόν δάφνινα κλωνάρια,
Wo er geht, zum Ehrenkranz!	όπου αυτός πηγαίνει, ως τιμητικοί στέφανοι!
Gott erhalte Franz, den Kaiser,	Ο θεός ας προστατεύει τον αυτοκράτορα Φραγκίσκο,
Unsern guten Kaiser Franz!	τον καλό μας αυτοκράτορα Φραγκίσκο!

Δ13. Wolfgang Amadeus Mozart, *12 παραλλαγές σε Ντο-μείζονα πάνω στο γαλλικό τραγούδι “Ah, vous dirai-je, maman”*, για πληκτροφόρο, KV 265 / 300e (1781-1782)

Ah! Vous dirais-je, maman,
Ce qui cause mon tourment?
Papa veut que je raisonne
Comme une grande personne.
Moi je dis que les bonbons
Valent mieux que la raison.

Αχ, μαμά, μπορώ να σου πω
τί είναι αυτό που με βασανίζει;
Ο μπαμπάς θέλει να σκέπτομαι
σαν μεγάλο άτομο [σαν ενήλικας].
Εγώ [όμως] λέω ότι τα γλυκίσματα
αξίζουν πότερο από την λογική.

Δ18. Franz Liszt, *Totentanz, παράφραση πάνω στο “Dies irae”*, για πιάνο και ορχήστρα, S. 126.2 / LW H 8, ή για δύο πιάνα, S. 652 / LW C 24 (1847-1853 / 1859-1865)

Dies irae! Dies illa
Solvat saeculum in favilla:
Teste David cum Sibylla!
Quantus tremor est futurus,
Quando iudex est venturus,
Cuncta stricte discussurus!

Ημέρα οργής, εκείνη η ημέρα
που θα διαλύσει τα εγκόσμια σε στάχτη:
μάρτυρας ο Δαβίδ με την Σίβυλλα!
Πόσος τρόμος θα υπάρξει,
όταν ο κριτής θα έλθει
τα πάντα αυστηρά να εξετάσει!

Z17. Christoph Willibald Gluck, *Orfeo ed Euridice*, Wq. 30 (1762): άρια του Ορφέα, “Che farò senza Euridice?” (Γ' πράξη)

Che farò senza Euridice?
Dove andrò senza il mio ben?
Euridice, o Dio, rispondi!
Io son pure il tuo fedel!
Euridice! Ah, non m'avvanza
più soccorso, più speranza,
nè dal mondo, nè dal cel.

Τί θα κάνω χωρίς την Ευρυδίκη;
Πού θα πάω δίχως την καλή μου;
Ευρυδίκη, θεέ μου, απάντησέ μου!
Είμαι πάντοτε ο πιστός σου σύντροφος!
Ευρυδίκη! Αχ, δεν μου απομένει
πια άλλη σωτηρία, άλλη ελπίδα,
ούτε απ' τον κόσμο, ούτε απ' τον ουρανό.